

El procés d'obertura econòmica del Principat d'Andorra

Si parlem de fronteres al Pirineu hem de parlar d'Andorra.

En aquest cas, no tant de fronteres físiques o polítiques, sinó econòmiques i socials.

Andorra és un Estat de dret, democràtic i social, amb una elevada vinculació, tant econòmica com social, amb els seus països veïns.

La proximitat cultural, especialment amb els catalans, fa que quan visiten el nostre país, s'hi trobin com a casa

i assumeixen inconscientment que el sistema econòmic és el mateix que el propi. Tanmateix, lluny de la realitat, Andorra té moltes particularitats.

Els països fronterers amb Andorra formen part de la Unió Europea; unió basada en els pilars de la lliure circulació de béns, serveis, capitals i persones.

Andorra no només no forma part de la Unió Europea, sinó que ni tan sols és membre de l'OCDE

Els pilars econòmics, per tant, del seu entorn no són aplicables al Principat:

- Pel que fa a la lliure circulació de béns, qualsevol entrada de béns al Principat ha de ser declarada a la duana i liquidar-ne les despeses equivalents de transitaris, taxes i impostos indirectes.
- Pel que fa a la lliure circulació de serveis, es pot escenificar amb les professions liberals, on un professional no podia exercir una professió liberal si no era andorrà o tenia més de vint anys de residència ininterrompuda al Principat.
- Pel que fa a la lliure circulació de capitals, tret del sistema financer, que té la seva pròpia regulació, es limitava de forma general

Eduard Jordi i Bober, llicenciat en ADE i auditor censor jurat de comptes, i director general d'OCPS Auditors i Consultors

la inversió de capital estranger a les societats andorranes al 49% de la seva participació, i per tant el control havia d'estar sota andorrans o residents amb drets econòmics (20 anys de forma general i 10 anys per als residents espanyols, francesos i portuguesos). També es restringia la inversió de capital estranger en béns immobles, limitada a una unitat immobiliària i dos places de pàrquing.

- Finalment, pel que fa a la lliure circulació de persones, si no ets de nacionalitat andorrana s'ha de tramitar un permís de residència, generalment de sojorn i treball, lligat prèviament a l'existència de quotes tancades per a determinats perfils professionals i amb l'obligació prèviament d'haver tramitat l'oferta de treball al servei d'ocupació del país. Uns permisos que, a més, requereixen la renovació periòdica i la prova fefaent que es resideix al país i que es disposa de treball, a més de passar a l'inici una revisió mèdica.

De fet, en moments de crisi com l'actual, s'ha donat la situació que a famílies que resideixen al país des de fa diversos anys, en quedar-se sense feina, i haver de renovar el permís, se'ls ha expulsat del Principat.

A algú li poden sobtar unes restriccions tan rellevants en un país europeu, en un món globalitzat, però Andorra ha sabut protegir la seva cultura i el seu patrimoni en mans d'andorrans tot i tenir aproximadament un 65% de la seva població immigrant, i gaudeix d'un entorn social i de seguretat envejable.

Això no obstant, Andorra està en un procés de canvi històric en les seves fronteres econòmiques.

Andorra en un període de 5 anys ha canviat tota la seva normativa mercantil, laboral, de seguretat social i fiscal.

Un canvi profund cap un procés d'homogeneïtzació internacional i d'associació amb la Unió Europea, mantenint trets diferencials.

Un procés, no ens enganyem, en part provocat per la mateixa pressió internacional.

El primer canvi rellevant va venir l'any 2009, quan entra en vigor la Llei d'intercanvi d'informació en matèria fiscal, avui signada amb 23 països segons els models de l'OCDE. Va ser un canvi rellevant en un país amb un inexpugnable secret bancari.

Tanmateix, davant d'aquest canvi imposat, es generava l'oportunitat d'estar en un model homologat i ser molt competitiu, sobretot des del punt de vista tributari.

Aquest és el procés que està realitzant Andorra, un desplegament fiscal homologable amb els països del seu entorn, implantant un impost de societats i de les activitats econòmiques (2012), un impost sobre la renda dels no-residents (2011), un IVA (impost general indirecte, 2013) i en un horitzó no llunyà un impost sobre la renda de les persones físiques. Alhora, paral·lelament s'està en procés de negociació de convenis per evitar la doble imposició, amb França, Espanya i Portugal.

Així doncs, Andorra pot ser un nou *pool* d'atracció econòmica d'empreses i societats que es vulguin instal·lar al Principat per ser més competitives.

Això, però, no seria possible amb restriccions a la inversió estrangera.

El juliol de 2012 es publica la Llei 10/2012, del 21 de juny, d'inversió estrangera al Principat d'Andorra. És un canvi històric, ja que per primera vegada al país es permet l'obertura al capital estranger de forma general a tots els sectors, i per tant cau una de les fronteres econòmiques existents al Principat

A partir d'aquesta data es permet tenir el 100% d'una societat amb capital estranger i es poden realitzar activitats professionals, si es resideix al país i hi ha reciprocitat amb el país de la nacionalitat del professional.

També s'eliminen les limitacions a les adquisicions d'immobles.

El Govern, crec que amb bon criteri, es reserva una autorització administrativa, no sigui que algun multimilionari tingui el caprici de comprar un país sencer, o que Andorra es converteixi en un Eurovegas.

Queda lluny encara l'aixecament de les fronteres a la immigració i a la lliure circulació de persones, si bé s'han modificat també els permisos de residència lligats a les residències passives, condicionades entre d'altres a invertir una quantitat substancial a Andorra.

També evolucionen els acords amb la Unió Europea, amb la signatura de l'Acord monetari, i no tardarem a veure en pocs anys euros andorrans.

Andorra, sens dubte, té un potencial enorme, no només pel dinamisme i pol d'atracció turística que és el nostre país, i l'elevada renda per capita de la seva població, sinó també perquè és una plaça financera molt solvent, amb actius immobiliaris de qualitat i uns costos impositius baixos comparativament parlant amb els països veïns:

			
2012	ANDORRA	ESPANYA	FRANÇA
Impost de Societats	10%	30%	36,1%
IRPF tipus marginal	10%	52%	46,8%
IVA tipus general	4,5%	21%	19,6%

Mentre no es disposi de convenis de doble imposició, però, les retencions en origen segueixen sent una barrera econòmica a una part d'aquest procés.

No ens estranyaria veure, un cop estigués tot el marc desplegat i estabilitzat, l'entrada important de noves empreses, i fins i tot el desplaçament d'algunes activitats econòmiques de l'entorn transfronterer.

Serà, però, un repte per a Andorra, en aquest nou model que tothom considera positiu, saber mantenir el llegat dels nostres avantpassats i mantenir la identitat cultural i el benestar social del Principat, i que no acabin imposant la cultura de l'especulació i de les grans multinacionals, davant d'un teixit empresarial bàsicament familiar i conservador.